

บทที่ ๓

การควบคุมรัฐบาลโดยการตั้งกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาไทย

การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาต่อรัฐมนตรีนับเป็นการควบคุมรัฐบาลโดยตรงวิธีหนึ่งสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบบรัฐสภา เช่น อังกฤษ เป็นต้น หรือในประเทศที่มีการปกครองในระบบกึ่งรัฐสภา เช่น ฝรั่งเศส เป็นต้น ความสำคัญของการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลโดยสมาชิกรัฐสภาอยู่ที่ว่า สมาชิกรัฐสภาสามารถที่จะตั้งกระทู้ถามในปัญหาใด ๆ ก็ได้ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินหรือเรื่องเกี่ยวกับสาธารณะชนโดยทั่วไป และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีจะต้องตอบกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาให้เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกรัฐสภาผู้ตั้งกระทู้ถามทั้งในคำขอเท็จจริงหรือแถลงนโยบายในข้อปัญหาที่สมาชิกรัฐสภาตั้งกระทู้ถาม นอกจากรัฐมนตรีจะตอบกระทู้ถามให้เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกรัฐสภาแล้วมักจะยังสามารถสร้างความเข้าใจอันดีต่อสมาชิกรัฐสภาผู้อื่นอีกด้วย ฉะนั้น กระทู้ถามจึงไม่เป็นแต่เพียงความประสงค์ของสมาชิกรัฐสภาที่จะทราบข่าวสารบางอย่างจากรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นการควบคุมรัฐบาลโดยตรงวิธีหนึ่ง * ท่านเอิร์ล เอทอลล์ (Earl Attlee) อดีตนายกรัฐมนตรีประเทศอังกฤษ ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า สำหรับประเทศประชาธิปไตยทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอังกฤษ มีสิ่งสำคัญสองสิ่งที่เป็นเครื่องส่งเสริมการปกครองในระบบนี้ สิ่งแรกได้แก่การยอมรับฐานะและความจำเป็นของการมีฝ่ายค้านทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐสภา สำหรับประเทศอังกฤษนับแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๕ เป็นต้นมา ได้มีการจ่ายเงินเดือนสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายค้านในรัฐสภาอังกฤษ สิ่งสำคัญประการที่สองได้แก่การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาและการตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี รัฐมนตรีของอังกฤษจะต้องตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและ

* Inter-Parliamentary Union; Parliament, Cassell and Company Ltd., London, 1962 p. 265 .

การบริหารงานในความรับผิดชอบของชนในรัฐสภาเป็นเวลาถึง ๔ วันในหนึ่งสัปดาห์ ภาระที่
นี้ จะกระทบคลุ้มคลั่งแก่เหตุการณ์สำคัญ ๆ ของโลกจนกระทั่งถึงความเดือดร้อนของพลเมืองแต่ละ
คน ภาระที่เหล่านี้มีคุณค่าอย่างสูงเหลือสำหรับที่จะตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของ
บรรดาข้าราชการทุกคนที่รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบด้วย สมาชิกรัฐสภาผู้ตั้งภาระที่เหล่านี้สามารถที่
จะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ของรัฐบาลออกโจมตีให้ปรากฏแก่สาธารณชนได้ในที่ประชุมของรัฐสภา^๒
ดังนั้น ภาระที่เหล่านี้ของสมาชิกรัฐสภาจึงมีความสำคัญต่อฝ่ายบริหารอย่างมาก เพราะภาระที่
เหล่านี้อาจกลายเป็นผู้ศรัทธา เปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภา ก็ดีกว่ากว่ารัฐมนตรีตอบภาระที่
แล้วยังไม่เป็นที่พึงพอใจของบรรดาสมาชิกรัฐสภาทั้งหลาย จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาระที่
ของสมาชิกรัฐสภาอาจกลายเป็นอาวุธที่สำคัญของบรรดาสมาชิกรัฐสภาที่จะทำให้รัฐบาลต้องระมัด
ระวังตัวในการบริหารราชการแผ่นดิน

ภาระที่เหล่านี้ของสมาชิกรัฐสภาที่ยื่นให้รัฐมนตรีตอบ เป็นวิธีการควบคุมรัฐบาลโดยตรง
ของสมาชิกรัฐสภาและนับได้ว่าเป็นวิธีการควบคุมรัฐบาลอย่างอ่อน เพราะการยื่นภาระที่เหล่านี้ของ
สมาชิกรัฐสภาต่อรัฐมนตรีนั้นมิได้มีลักษณะเป็นการประนีประนอมมากกว่าที่จะ โทณลงรัฐมนตรีหรือทำ
ให้ฐานะของรัฐบาลสั่นคลอน เมื่อรัฐมนตรีตอบภาระที่เหล่านี้ให้บรรดาสมาชิกรัฐสภาทราบแล้วหรือ
ทำให้สมาชิกรัฐสภาผู้เป็นภาระที่เหล่านี้พึงพอใจในคำตอบภาระที่เหล่านี้แล้ว เรื่องทั้งหลายที่บอมนจะระงับ
ไป เป็นการคุ้มครองของผู้อื่นที่กระทำโดยนอกรีต อนุบายไรก็ตามหากว่ารัฐมนตรีตอบภาระที่
เหล่านี้ไม่เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกรัฐสภาบ่อยครั้งหรือไม่ยอมตอบภาระที่เหล่านี้เลย ๗ โดยไม่มีเหตุผล
ก็ย่อมเป็นผลเสียหายแก่รัฐบาลได้เช่นกัน เพราะบรรดาสมาชิกรัฐสภาอาจจะใช้วิธีการที่รุนแรง
กว่าการตั้งภาระที่เหล่านี้ซึ่งได้แก่การ เสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ หรือเปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐบาลอันจะเป็นผลเสียหายต่อเสถียรภาพของคณะ
รัฐมนตรีมากกว่าการยื่นภาระที่เหล่านี้

^๒ Attlee, Earl; "Growth of Parliamentary Democracy in Britain",
Freedom in A Democracy, The Central Office of Information,
London, pp. 12-13

สำหรับรัฐสภาไทย สมาชิกรัฐสภาไม่ว่าจะตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีได้ ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ว่า "ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทน สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือผลประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน"^๓ บทบัญญัตินี้ให้สิทธิแก่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนแต่ละคนมีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ วิธีการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีเป็นวิธีการควบคุมราชการแผ่นดินในชั้นต้น ไม่เป็นวิธีการอันเด็ดขาดแต่ประการใด เพราะเมื่อสมาชิกตั้งกระทู้ถามแล้วรัฐมนตรีจะตอบหรือไม่ตอบก็ได้ ฉะนั้นการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้วยวิธีนี้จึงไม่มีผลศักดิ์สิทธิ์นัก แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ในการควบคุมนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินไม่ให้ผ่านบริหารกระทำไปในทางที่ไม่ชอบไมควร เป็นการยับยั้งการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารที่อาจผิดพลาดซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงได้ กระทู้ถามจึงเป็นการกำกับการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ของฝ่ายบริหารซึ่งฝ่ายบริหารจะต้องมีความระมัดระวังไม่กระทำการอันใดไปในทางที่ไม่เหมาะสม เพราะสมาชิกรัฐสภาจะนำเอาการกระทำนั้นมาตั้งเป็นกระทู้ถามซักถามกลางที่ประชุมได้^๔

โดยเหตุที่การตั้งกระทู้ถามเป็นเอกสิทธิ์เฉพาะตัวของสมาชิกรัฐสภาซึ่งสมาชิกผู้ใดคนหนึ่งก็มีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามในเรื่องใด ๆ ก็ได้ ทำให้สมาชิกรัฐสภาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนนิยมใช้วิธีการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความสนใจกันคนละอย่างและเมื่อมีความสงสัยในการปฏิบัติงานของรัฐมนตรี

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๑ มาตรา ๑๒๖

^๔ ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์, "การควบคุมราชการแผ่นดินด้วยวิธีตั้งกระทู้ถาม" รัฐสภาสาร, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๑, ตุลาคม ๒๔๙๒, สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, หน้า ๑๓

คนใดก็สามารถตั้งกระทู้ถามใดก็ได้โดยไม่ต้องขอความร่วมมือจากสมาชิกคนอื่น ๆ เช่นการเปิดอภิปรายทั่วไปในสภา ซึ่งจะต้องมีสมาชิกเข้าชื่อพันให้ครบจำนวนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยเหตุที่ระบอบพรรคการเมืองของไทยยังไม่มั่นคงพอ หน้าที่ในการเปิดอภิปรายทั่วไปจึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของสมาชิกรัฐสภามากกว่าที่จะให้พรรคการเมืองเป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตามการตั้งกระทู้ถามเช่นนี้ทำให้รัฐมนตรีต้องระมัดระวังตัวอยู่เสมอ เพราะถาตนเองหรือเจ้าหน้าที่ของคณะปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือปราศจากสมรรถภาพแล้ว ตนอาจถูกสมาชิกวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนตั้งกระทู้ถามได้ ทำให้รัฐมนตรีต้องระมัดระวังในชั้นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปคามวิวัฒนาการและโดยมีเหตุผลอันสมควรและต้องคอยสอดส่องดูแลข้าราชการประจำผู้ผู้ใดบังคับบัญชาให้ปฏิบัติราชการโดยชอบ ไม่ใช่อำนาจคดีราษฎร^๕ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างยิ่ง

๓.๑ ลักษณะของกระทู้ถาม

กระทู้ถามก็คือคำถามที่สมาชิกรัฐสภาเป็นถามต่อรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามตัวบทกฎหมาย ทั้งนี้เพราะสมาชิกรัฐสภาต้องการที่จะทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐมนตรี หรือต้องการทราบข้อนโยบายที่รัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบนั้นปฏิบัติอยู่

กระทู้ถามกับญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในชอนโยบายของรัฐบาลนั้นไม่ต่างกันเลย เพราะเรื่อง ๆ หนึ่งเกี่ยวกับสมาชิก... อาจตั้งเป็นกระทู้ถามหรือจะเสนอเป็นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในชอนนโยบายก็ได้ แต่ตามรัฐธรรมนูญแล้วกระทู้ถามนั้นใช้สำหรับเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญ เป็นการขอทราบข้อความบางอย่างในกระจำแจ้งประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อประสงค์จะเร่งรัดการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีให้รวดเร็วขึ้น โดยไม่ยอมให้หลุดธุระนานเกินสมควร แต่ไม่ประสงค์จะโต้เถียงกับรัฐบาลในกิจการที่ใดกระทำลงไปนั้นในแตกหัก^๖

^๕ หยุด แสงอุทัย, คร., คำอธิบายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑ (เรียงมาตรา), บารุงสาส์น, พรรณนกร, ๒๕๑๑ หน้า ๗๖๔

^๖ ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ, รัฐสภาไทย, (พิมพ์โรเนียว) ไม่ปรากฏปีและสถานที่พิมพ์ หน้า ๕๕

๖. วัตถุประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องกระทำกันในที่ประชุมสภาเท่านั้น โดยต้องเป็น
 ๗. วัตถุประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องกระทำกันในที่ประชุมสภาเท่านั้น โดยต้องเป็น
 ๘. วัตถุประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องกระทำกันในที่ประชุมสภาเท่านั้น โดยต้องเป็น
 ๙. วัตถุประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องกระทำกันในที่ประชุมสภาเท่านั้น โดยต้องเป็น
 ๑๐. วัตถุประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องกระทำกันในที่ประชุมสภาเท่านั้น โดยต้องเป็น

- ๑. วัตถุประสงค์ที่มีลักษณะเป็นเชิงประจักษ์ เลียบเคียงหรือแก่งแย่ง
- ๒. มีลักษณะเกลียดชังหรือเข้าใจยาก

๗. ข้อบังคับการประชุมปรึกษาของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๒ ข้อ ๔๘ และ ข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๓ ข้อ ๔๐

๓. เป็นเรื่องที่ใคร่ครวญแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
๔. กระทู้ถามที่เป็นการให้ข้อความเห็น
๕. มีลักษณะเป็นปัญหาข้อกฎหมาย
๖. กระทู้ถามเป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ
๗. กระทู้ถามที่มีลักษณะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับ
 การงานในหน้าที่ราชการ

สำหรับกระทู้ถามที่เป็นเรื่องซึ่งใคร่ครวญแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ อาจจะต้องเป็นกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ ในเมื่อมีสารสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน ในทางปฏิบัติแล้วสมาชิกที่ต่องการจะเป็นกระทู้ถามในเรื่องเดิมมักจะตั้งเป็นกระทู้ถามที่มีลักษณะผิดแผกไปจากเดิม ยกเว้นเวลาที่จะซักถามก็มักจะซักถามในเรื่องเดิมที่ตนเคยยื่นกระทู้ถามไปแล้ว สมาชิกรัฐสภาโดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักจะถือว่า การยื่นกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีมากเท่าใดก็จะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกให้ชื่อเสียงของตนเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนมากขึ้น อันจะส่งผลในการเพิ่มคะแนนเสียงให้แก่ตนในการเลือกตั้งสมัยต่อไป ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า การที่สมาชิกสภาผู้แทนแต่ละคนจะได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภานั้นมักจะต้องอาศัยเกียรติคุณของผู้สมัคร เขารับเลือกตั้งเองเป็นสำคัญ พรรคการเมืองมิได้เป็นเครื่องเอื้ออำนวยในการประสบความสำเร็จของผู้สมัคร เขารับเลือกตั้งมานานัก ดังนั้น การตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีมากเท่าใดก็จะเป็นเครื่องเผยแพร่ชื่อเสียงขอสมาชิกรัฐสภาผู้นั้นให้เป็นที่รู้จักกันกว้างขวางได้มากมายวิธีหนึ่ง

กระทู้ถามโดยทั่วไปสามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

- ก. กระทู้ถามทั่วไป
- ข. กระทู้ถามขรรคมคา

ลักษณะของกระทูถามควนได้แก่^๕

๑. กระทูถามที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน
๒. กระทูถามที่เกี่ยวกับเหตุถูกเงินที่มีควนจำเป็นรับควนในอัมเระรึกษาควน
ปลอณภัยสาธาณะหรือปองปัดภัยพิพิศสาธาณะ
๓. กระทูถามที่เกี่ยวกับเรื่องซึ่งกระทบกระเทสนคตควนสงมเวบรมยหรือ
ศีลธรรมหรือเสรีภาพของประชาชนอยางรวมแรง

กระทูถามที่ไม่อยู่ในลักษณะทั้ง ๓ ประการคังกล่าวแลวก็เป็นกระทูถามธรรมคา
ควนแตกคางระหวางกระทูถามควนแะกระทูถามธรรมคาคือ ฉาเป็นกระทูถามธรรมคาที่จะ
บรจุเขาระเบียงวาระการประชุมภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแตวันที่สงไปให้รัฐมนตรีเตรียม
คอบ แะฉาเป็นกระทูถามควนตามขอมังคัมการประชุมปรึกษาของสภา กำหนดให้ประชาชนสภา
รับจัดสงกระทูถามไปยังรัฐมนตรีซึ่งเก็บวชอง แะให้แจงไปควววาใดกำหนดจะใหญ่ตั้งกระทูถาม
ตามเรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาคังกล่าวนี้ให้ประชาชนสภาค้ำนังถึงควนสำคัญ
ของเหตุการณ และควนสนใจของประชาชนซึ่งควรจะได้ทราบโดยปัจจุบัน เป็นหลักพิจารณา^๕
อบางไรก็ตามถ้ารัฐมนตรียังไม่พร้อมที่จะคอบจะโดยเหตุผลประการใดก็ตาม รัฐมนตรีจะขอ
เตอนการคอบไปก็ได้ แะจะต้องระบุมาควววา จะคอบได้เมื่อใด ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระทู
ถามของรัฐสภา ปรากฏววาสมาชิกรัฐสภาผู้ยื่นกระทูถามมักจะทำนคให้กระทูถามของคนเป็น
กระทูถามควนเสมอถึงแนวาจะไม่มีลักษณะเป็นกระทูถามควนก็ตาม ซึ่งประชาชนสภาผู้รับกระทูถาม
จะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดคอบเก็บว และโดยเหตุที่ขอมังคัมการประชุมปรึกษาของสภากำหนดใหม่

^๕ไปรคพิจารณา ขอมังคัมการประชุมปรึกษาของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๒ ข้อ ๔๑ แะ

ขอมังคัมการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๓ ข้อ ๔๒

^๕Ibid., วุฒิสภา ข้อ ๔๓ สภาผู้แทน ข้อ ๔๔

เวลาเฉพาะกระทู้ถามในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมงสำหรับสมาชิกวุฒิสภาและหนึ่งชั่วโมงครึ่งสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนทำให้กระทู้ถามที่สมาชิกถามต่อรัฐมนตรีที่ถกต่างอยู่มากมาย และในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ สำหรับวุฒิสภาจะมีการตอบกระทู้ถามประมาณ ๔ กระทู้ถาม และสภาผู้แทนจะมีเวลาตอบกระทู้ถามเพียง ๒ กระทู้ถามเท่านั้น และโดยเหตุที่กระทู้ถามควนจะได้รับอนุญาตให้ถามก่อนกระทู้ถามธรรมคา ดังนั้นกระทู้ถามธรรมคาจึงได้รับการตอบในคราวประชุมสภาผู้แทนครั้งละไม่กี่กระทู้ถามและมีจำนวนน้อยกว่ากระทู้ถามควนเสมอ

ด้วยเหตุที่กระทู้ถามของสมาชิกมีเป็นจำนวนมาก แต่ละสภาจึงได้กำหนดแบบฟอร์มสำหรับกระทู้ถามขึ้นเพื่อความสะดวกและเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งแบบของกระทู้ถามปรากฏดังนี้

กระทู้ถาม ๑๐

สภาผู้แทนหรือวุฒิสภา

เรื่อง กระทู้ถามเกี่ยวกับเรื่อง _____

กรม เวช ประชานสภาผู้แทนหรือประชานวุฒิสภา
ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม (ควน) ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง _____

ดังต่อไปนี้

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา ฯ ทางหนังสือราชการจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

()

๑๐แบบฟอร์มกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนและสมาชิกวุฒิสภา, สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

๓.๒ การเสนอกระทู้ถาม

กระทู้ถามจะต้องเริ่มจากสมาชิกรัฐสภาของการจะทราบข้อเท็จจริงหรือข้อ
นโยบายของรัฐบาล สมาชิกรัฐสภาตั้งกระทู้ถามจะต้องยื่นกระทู้ถามเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน
สภาแห่งตนเป็นสมาชิกเพื่อให้ประธานสภาเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสมและถูกต้องตามลักษณะ
ของกระทู้ถามเสียก่อน โดยปกติแล้วสมาชิกสภาผู้แทนจะตั้งกระทู้ถามกันเป็นจำนวนมากคนละ
หลาย ๆ กระทู้ถาม และจะตั้งกระทู้ถามในทุก ๆ เรื่องที่ตนมีความสนใจหรือเรื่องที่ประชาชน
กำลังสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ อยู่ด้วย เช่น กระทู้ถามควนของ นายสนั่น
ธีระโชติ สมาชิกสภาผู้แทนจากจังหวัดขอนแก่น เรื่อง การป้องกันอุทกภัย ซึ่งต้องการทราบถึง
การเตรียมป้องกันการเกิดอุทกภัย และป้องกันความเสียหายในทรัพย์สินของประชาชน ว่า
รัฐบาลจะมีวิธีการอย่างไร กระทู้ถามครั้งนี้ได้ถามในสภาผู้แทนเมื่อการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๑๒
(สามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่กำลังจะเกิดอุทก
ภัยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง แลภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้สมาชิกรัฐสภายัง
ตั้งกระทู้ถามในเรื่องที่เกี่ยวกับความบกพร่องในการบริหารงานของรัฐบาลหรือของข้าราชการ
ที่กระทบถึงประชาชนเป็นส่วนรวมอีกด้วย เช่น กระทู้ถามของ นายทองดี อิศรางกูร ณ อยุธยา
ราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง การทุจริตของข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งต้องการ
ทราบว่ามีการสอบสวนการนำข้อสอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้าออกจำหน่ายโดยลัดเพียงใด และจะ
ดำเนินการอย่างไรต่อไป กระทู้ถามนี้ได้ถามในสภาผู้แทนในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๒ (สามัญ)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ อันเป็นระยะเวลาภายหลังจากที่มีการทุจริต
นำข้อสอบดังกล่าวออกขายโดยทั่วไปจนทำให้คนต้องมีการสอบไล่ใหม่มัธยมศึกษาปีที่ห้ากันใหม่ เป็นต้น

การตั้งกระทู้ถามต่อรัฐบาลเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้บรรดาสมาชิกรัฐสภาโดยเฉพาะ
อบางยังสมาชิกสภาผู้แทนมีความรู้สึกว่าคุณานบางอย่างเพียงพอที่จะคัดค้านการบริหารงานของ
รัฐบาลที่อาจจะกระทำบกพร่องไปบ้างหรือไม่คำนึงถึงความต้องการโดยส่วนรวมของประชาชน
สมาชิกสภาผู้แทนในฐานะที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนก็จะเกิดความรู้สึกเป็นภาระ
หน้าที่ที่จะต้องกระทำการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐบาลในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน และเมื่อได้

ตั้งกระทู้ถามในเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชนก็ย่อมจะเกิดความรู้สึกว่ากระทู้ถามของชนชั้นกำลังได้รับความสนับสนุนจากประชาชนเป็นส่วนรวม และอาจทำให้ชนมีฐานะแข็งขึ้นอันจะเป็นที่รู้จักของประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง ดังนั้น จึงปรากฏว่ากระทู้ถามต่าง ๆ จะมีปรากฏเขาสู่สภาผู้แทนอย่างมากมายซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนแต่ละคนต่างก็มีกระทู้ถามเป็นต่อรัฐบาลคนละหลาย ๆ กระทู้ถาม อันเป็นเครื่องแสดงให้ประชาชนเห็นว่าตนยังมีประโยชน์อยู่บ้างสำหรับประชาชนโดยทำหน้าที่ควบคุมรัฐบาลเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยเหตุที่กระทู้ถามมีเป็นจำนวนมาก การเขียนกระทู้ถามบางครั้งก็วกวนและไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยหรือไม่ชัดเจนพอ ซึ่งจะทำให้ฝ่ายบริหารประสบความยากลำบากในการตอบกระทู้ถามนั้น ๆ จึงได้มีการตรวจสอบกระทู้ถามต่าง ๆ เสียก่อนที่จะมีการส่งกระทู้ถามนั้นไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ ซึ่งจะได้อ่านศึกษาต่อไปถึงขั้นตอนของการเสนอกระทู้ถามตามลำดับ

๓.๒.๑ ขั้นตอนของการเสนอกระทู้ถาม

โดยปกติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อมาตั้งเป็นกระทู้ถามซึ่งมักจะมีแรงจูงใจที่ทำให้ตั้งกระทู้ถามขึ้นก็ได้แก่ ความเดือดร้อนของประชาชน ความไม่ยุติธรรมและปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยด่วน^{๑๑} สำหรับสมาชิกผู้ไม่สังกัดพรรคการเมืองใดการตั้งกระทู้ถามก็ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของตนเอง เป็นสำคัญ ซึ่งสามารถตั้งกระทู้ถามในทุกรายการที่ตนสนใจได้อย่างกว้างขวาง แต่สำหรับสมาชิกสภาผู้สังกัดพรรคการเมืองจะต่องให้พรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่พิจารณาเสียก่อน เช่น พรรคประชาธิปัตย์ เมื่อสมาชิกสภาผู้สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ผู้ใดต้องการจะตั้งกระทู้ถามต่อรัฐบาล การตั้งกระทู้ถามจะต้องขานกรรมการกลางของพรรคอนุมัติเสียก่อน และต่อมากรรมการกลางของพรรคใดขอมให้สมาชิกพรรคช่วย

๑ คน เป็นผู้ตรวจกระทู้ถามและเป็นผู้อนุมัติให้ถามได้ สำหรับปัญหาสำคัญซึ่งจำเป็นที่จะต้องให้รัฐบาลชี้แจง กรรมการกลางอาจกำหนดให้สมาชิกผู้ใดคนหนึ่งศึกษาปัญหานั้นและถามเป็นกระทู้ถาม

^{๑๑} คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ นางสุเมลา นิตยสุทธิ ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ

ต่อรัฐบาลก็ได้^{๑๒} สมาชิกสภาผู้สังกัดพรรครัฐบาลก็มีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามต่อรัฐบาลได้เช่นกัน เช่น สมาชิกสภาผู้สังกัดพรรคสหประชาไทย ซึ่งเป็นพรรคสนับสนุนรัฐบาล เมื่อตั้งกระทู้ถามต่อ รัฐบาลก็จะต้องส่งกระทู้ถามให้แก่เลขาธิการพรรคเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ เสียก่อน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเลขาธิการพรรคให้ความเห็นชอบเสมอ^{๑๓}

เมื่อสมาชิกสภาได้เขียนกระทู้ถามเรียบร้อยแล้ว หรือได้รับอนุมัติจากพรรคการเมือง ที่ตนสังกัดอยู่ในกรณีที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเรียบร้อยแล้ว ก็จะต้องนำกระทู้ถามที่เขียนตาม แบบฟอร์มที่กำหนดไปยื่นต่อแผนกสารบัญชี กองกลาง สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เพื่อนำเสนอ ต่อประธานสภาที่สมาชิกสภาผู้ยื่นกระทู้ถามสังกัดอยู่ในทางปฏิบัติกระทู้ถามจะได้รับการพิจารณา จากแผนกกระทู้ถาม กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เพื่อพิจารณาว่าเป็นกระทู้ถาม ที่ถูกต้องหรือไม่ มีลักษณะเป็นกระทู้ถามธรรมดาหรือกระทู้ถามควน ถ้ากระทู้ถามนั้นไม่ข้อความ ไม่เหมาะสมก็จะเชิญสมาชิกรัฐสภาเจ้าของกระทู้ถามมาแก้ไขข้อความเสียใหม่ หลังจากที่กอง การประชุมพิจารณาแล้วก็จะส่งไปยังรองเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาตามลำดับ เพื่อทำความเข้าใจเสนอต่อประธานสภาที่สมาชิกเจ้าของกระทู้ถามสังกัดอยู่^{๑๔} อย่างไรก็ตาม ประธานสภายอมมีเอกสิทธิ์แก่ผู้เดียวที่จะพิจารณาว่ากระทู้ถามใดสมควรอนุญาตให้ถามได้และมี ลักษณะเช่นใด กล่าวคือ เป็นกระทู้ถามควนหรือกระทู้ถามธรรมดา และประธานสภาจะต้อง พิจารณาควนว่ากระทู้ถามนั้นเกี่ยวกับดารงานในหน้าที่ของกระทรวงใด ไม่ใช่จะอนุญาตตาม ความพอใจของสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถาม หลักการพิจารณาในเรื่องนี้ที่พิจารณาจากหน้าที่ของ กระทรวงต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงใดเป็นผู้รักษาดารในเรื่งนั้น ๆ เป็นต้นว่า เรื่องเกี่ยวกับการ ปกครองก็อนุญาตให้ถามกระทรวงมหาดไทย ถ้าถามเกี่ยวกับเรื่องการเงินก็ให้ถามกระทรวง การคลัง ถ้าถามเกี่ยวกับเรื่องการจัดหางบประมาณก็ให้ถามนายกรัฐมนตรี การพิจารณาที่นั้น

^{๑๒} คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์
^{๑๓} คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขาธิการพรรคสหประชาไทย
^{๑๔} คำให้สัมภาษณ์ของ นายประหยัด แดงอินทร์ หัวหน้ากองการประชุม, สำนักงานเลขาธิการ รัฐสภา

แม้แต่เรื่องน้ำ ถ้าเป็นเรื่องน้ำรั่วประตอมก็ถามประตอมรวมหากไทย ถ้าถามในเรื่องการใช้น้ำ เพราะปลุกตั้งองค์การกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ซึ่งประธานสภาจะต้องพิจารณาว่าวินิจฉัยส่งไปให้ตรงกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงที่มีหน้าที่โดยตรงด้วย ^{๑๕} การที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีส่วนในการพิจารณาเบื้องต้นนั้น เป็นเพียงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของกระทู้อตามเท่านั้น หากได้มีสิทธิที่จะยับยั้งหรือเปลี่ยนแปลงกระทู้อตามแต่ประการใดไม่

เมื่อประธานสภาได้ไปคำสั่งอนุญาตให้ถามใดแล้ว ก็เป็นที่หน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภาที่จะส่งสำเนากระทู้อถามนั้นไปให้เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ แต่ถากฎถามนั้นถามงานในหน้าที่สำนักนายกรัฐมนตรี หรือถามการงานในหน้าที่ของหลายกระทรวงถามเกี่ยวกับ แยกเป็นเฉพาะเรื่องไม่ได้ ก็ให้ถามนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้สุดแต่นามกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดตอบกระทู้อถามนั้นก็ได นอกจากส่งให้กระทรวงเจ้าหน้าที่เพื่อเชิญผู้มาตอบแล้ว จะต้องแจ้งให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบด้วยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการของคณะรัฐมนตรี เพราะคณะรัฐมนตรีจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน... เลขาธิการรัฐสภาจะใดแจ้งกำหนดไปยังรัฐมนตรีควยว่า ประธานสภากำหนดจะให้รัฐมนตรีตอบกระทู้อถามนั้นในคราวประชุมครั้งใด วันใด แต่ถารัฐมนตรียังไม่พร้อมที่จะตอบ โดยเหตุผลประการใดก็ตาม รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบไปก็ได แต่ถองระบุควยว่า จะตอบใดเมื่อใด ^{๑๖}

เลขาธิการรัฐสภาจะเป็นผู้แจ้งคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ตั้งกระทู้อถามไปยังสมาชิกรัฐสภาเจ้าของกระทู้อถามนั้น และจะแจ้งให้ทราบว่าถามได้ในการประชุมครั้งใด ซึ่งผู้ตั้งกระทู้อถามจะทราบกำหนดที่แน่นอนใดจากระเบียบวาระการประชุมซึ่ง เลขาธิการรัฐสภาจะลงไปยังสมาชิกสภาก่อนการประชุมเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ กระทู้อถามจะไ้รับอนุญาตให้ถามไ้ตามลำดับที่กำหนดไว้ในระเบียบวาระการประชุม ซึ่งจะเป็นกระทู้อถามด่วนก่อนและจากนั้นจึงเป็นกระทู้อถามธรรมดา สมาชิกสภาผู้หนึ่งจะไ้รับอนุญาตให้ถามครั้งละหนึ่งกระทู้อถามใน

^{๑๕} คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ พลตรี สิริ สิริโยธิน ประธานสภาผู้แทน

^{๑๖} ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์, Op. cit., หน้า ๑๘

การประชุมสภาครั้งหนึ่ง ๆ ถึงแม้ว่าจะเป็นกระทู้ถามไว้หลายกระทู้ถามก็ตาม กระทู้ถามจะเป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีที่สมาชิกสภาตั้งกระทู้ถามทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งไป หรือกระทู้ถามที่ให้ตอบในที่ประชุมสภา ถ้ารัฐมนตรียังมีใ้ตอบ ให้เป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดสมัยประชุมของรัฐสภา ถ้าเป็นกระทู้ถามที่ให้ตอบทางราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งสำหรับในกรณีที่เป็นกระทู้ถามของสภาผู้แทน ^{๑๔} นอกจากนี้กระทู้ถามยอมระงับไปเมื่อผู้ที่ตั้งกระทู้ถามไม่อยู่ในที่ประชุมหรือเมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถามแล้วผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม และในกรณีที่ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ตั้งใจที่จะถามต่อไปก็อาจถอนกระทู้ถามนั้นกลับคืนได้ อนุบางไรก็ตามผู้ตั้งกระทู้ถามอาจจะตั้งกระทู้ถามที่ยังไม่ได้ถามนั้นขึ้นใหม่ก็ได้ การถามกระทู้ถามในที่ประชุมสภา เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม สมาชิกสภาเจ้าของกระทู้ถามที่ได้รับอนุญาตให้ถามได้จะลุกขึ้นเป็นอ่านกระทู้ถามของตน เมื่อรัฐมนตรีตอบแล้ว สมาชิกสภาเจ้าของกระทู้ถามก็มีสิทธิซักถามได้อีก ๓ ครั้ง เว้นแต่จะขอชักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น และประธานสภาอนุญาตเท่านั้นจึงจะชักถามต่อไปได้ รัฐมนตรีผู้มีความชำนาญในการตอบกระทู้ถามจะสามารถหลีกเลี่ยงคำถามที่เป็นอันตรวายได้ ซึ่งนิยมเรียกกันว่า "สามเพลงตกมาตาย" เพราะสมาชิกสภาซักถามได้เพียง ๓ ครั้งก็หมดสิทธิ์ที่จะชักถามต่อไปดังได้บรรยายมาแล้ว

๓.๓ การตอบกระทู้ถามของรัฐบาล

กระทู้ถามเป็นคำถามของสมาชิกรัฐสภาที่ถามต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในกิจการงานในหน้าที่และนโยบายของรัฐบาลทั้งโดยส่วนรวมและโดยเฉพาะตัว ดังนั้น รัฐมนตรีผู้ถูกสมาชิกรัฐสภาตั้งกระทู้ถามจึงมีหน้าที่ที่จะต้องตอบกระทู้ถามของบรรดาสมาชิกรัฐสภาที่ถามมา โดยที่บทกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไม่อนุญาตให้บุคคลอื่นใดตอบกระทู้ถามแทนรัฐมนตรีได้ รัฐมนตรีจึงต้องตอบกระทู้ถามนั้น ๆ ด้วยตนเองทุกครั้ง หรืออาจจะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นตอบแทน

^{๑๔} ขอมัจฉัยการประชุมปรึกษาของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๒ ข้อ ๑๐๐ และ

ขอมัจฉัยการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๓ ข้อ ๑๐๑

ก็ได้ว่ารัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทูถามไม่สามารถไปตอบกระทูถามในสภาได้ โดยปกติแล้วกระทูถามของสมาชิกวุฒิสภาแบ่งออกตามประเภทที่สมาชิกวุฒิสภาต้องการจะทราบได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

ก. กระทูถามที่เกี่ยวกับนโยบาย

ข. กระทูถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

การตอบกระทูถามของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในกิจการที่วุฒิสภาตั้งกระทูถามจึงจะต้องพิจารณาว่ากระทูถามนั้นมุ่งที่จะทราบในเรื่องอะไร เกี่ยวกับนโยบายหรือเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ในทางปฏิบัติแล้ว สมาชิกวุฒิสภาที่ต้องการทราบข้อเท็จจริงมักจะต้องการทราบรายละเอียดในการปฏิบัติงานของกิจการงานในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีซึ่งตนตั้งกระทูถาม ว่าดำเนินไปในลักษณะใดมีความบกพร่องและรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบได้แก้ไขไปแล้วประการใด ส่วนใหญ่ของกระทูถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงมักจะชี้แจงบกพร่องในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบและขอให้แก้ไข ในส่วนที่เกี่ยวกับกระทูถามที่ต้องการทราบนโยบายของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในกิจการที่สมาชิกวุฒิสภาตั้งกระทูถาม ก็จะยกข้อบกพร่องในการบริหารงานของรัฐมนตรีผู้นั้นมาบรรยาย หรือยกเอาความเดือดร้อนของประชาชนมาชี้แจงให้รัฐมนตรีทราบ และขอทราบว่ารัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีนโยบายเกี่ยวกับเรื่อง เหล่านี้อย่างไรบ้าง อาจสรุปได้ว่า กระทูถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้น สมาชิกวุฒิสภาต้องการทราบผลงานหรือข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติของกิจการงานในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้นั้นว่าได้กระทำไปแล้วแค่ไหนเพียงใดซึ่ง เป็นการขอทราบเหตุผลหรือข้อเท็จจริงในรายละเอียดของปัจจุบัน ส่วนกระทูถามที่เกี่ยวกับนโยบายนั้น สมาชิกวุฒิสภาต้องการที่จะทราบนโยบายในการปฏิบัติกิจการที่สมาชิกวุฒิสภาตั้งเป็นกระทูถามในอนาคต คือรัฐมนตรีมีนโยบายอย่างไรในการแก้ไขข้อบกพร่องหรือมีนโยบายอย่างไรที่จะกระทำต่อไปในอนาคต

ตามปกติแล้วรัฐบาลหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบจะพยายามตอบกระทูถามทุกกระทูถามโดยไม่พยายามหลีกเลี่ยง ทั้งนี้เพราะรัฐมนตรีทราบดีว่า การหลีกเลี่ยงการตอบกระทูถามเท่าเทียมเป็นการเพิ่มความไม่พอใจให้แก่สมาชิกวุฒิสภามากยิ่งขึ้น การตอบกระทูถามในสภาเป็นการ

ลดความตึงเครียดของบรรยากาศทางการเมืองลงได้ ดังนั้น รัฐมนตรีผู้ตอบกระทู้ถามจึงได้พยายามตอบกระทู้ถามอย่างละเอียดและด้วยความจดจาดเจตนิมิตมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงคำถามที่สมาชิกรัฐสภาอาจถามอีกได้ไม่เกิน ๓ ข้อในระหว่างที่รัฐมนตรีตอบกระทู้ถาม ซึ่งรัฐมนตรีผู้มีความชำนาญก็อาจใช้กลเม็ดหลีกเลี่ยงคำถามที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ฐานะของตนไปได้ ซึ่งสมาชิกรัฐสภาก็จะเรียกวิธีการที่รัฐมนตรีหลีกเลี่ยงการตอบกระทู้ถามด้วยความจดจาดเจตนิมิตว่า "สามเพลงตกมาตาย" ซึ่งมีความหมายว่า เมื่อสมาชิกรัฐสภาถามกระทู้ถามถามรัฐมนตรีแล้ว รัฐมนตรีก็จะตอบกระทู้ถามนั้น เสร็จแล้วสมาชิกรัฐสภาถามได้อีก ๓ คำถาม รัฐมนตรีก็จะพยายามหลบหลีกเลี่ยงไปมา เพื่อป้องกันความเสี่ยงเสียให้อาจจะเกิดแก่ตน เมื่อครบ ๓ คำถามแล้ว สมาชิกรัฐสภาทั้งหมดสิทธิที่จะถามอีก การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกรัฐสภาได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความสัมพัทธ์จิตใจในการตอบกระทู้ถามมากน้อยขนาดไหน อีกทั้งความจดจาดแล้วในการตอบกระทู้ถามจะเป็นสิ่งประทับใจสมาชิกรัฐสภามาก อย่างไรก็ตามก็ยังมีปรากฏอยู่เสมอว่ามีรัฐมนตรีบางคนกลัวการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภามาก เพราะไม่สัมพันธ์ในการตอบคำถามชนิดที่ไม่อาจคาดหมายได้จากการทำงานของสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถาม ซึ่งแน่นอนที่สุดรัฐมนตรีผู้นั้นจะต้องถูกซักถามอย่างหนักทีเดียว อันอาจจะทำให้บรรดาสมาชิกรัฐสภาเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อรัฐมนตรีผู้นั้นได้

๓.๓.๑ อำนาจของรัฐสภาในการตอบกระทู้ถาม เมื่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบได้รับกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาแล้วก็เป็นเอกสิทธิ์ของรัฐมนตรีที่จะตอบหรือไม่ตอบกระทู้ถามนั้น ๆ ก็ได้ ดังบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญดังนี้ "ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทน สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน" สิทธินี้เป็นสิทธิเด็ดขาดของรัฐมนตรีโดยเฉพาะ เมื่อรัฐมนตรีปฏิเสธที่จะตอบกระทู้ถามนั้นแล้ว สมาชิกรัฐสภาผู้ตั้งกระทู้ถามก็ไม่มีสิทธิที่จะขอให้รัฐมนตรีมาชี้แจงว่ากระทู้ถามของตนเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินอย่างไรหรือไม่เพียงไร อย่างไรก็ตาม

"...ตามปกติแล้ว ก็คงคอยทุกข้อ เว้นแต่เป็นเรื่องลับของทางราชการอันเกี่ยวกับความ
ปลอดภัยของประเทศ ก็คงชี้แจงว่าเป็นความลับขอไม่ได้ ส่วนมากปัญหาที่เป็นความลับ ก็
เป็นคำถามที่เกี่ยวกับกระทรวงกลาโหมหรือราชการทหารโดยทั่วไป..." นอกจากนี้
ยังมีกระทู้ถามที่อาจจะกระทบกระเทือนคอยผลประโยชน์ส่วนได้เสียของประเทศชาติ หรือล้มล้าง
ไมตรีอันดีกับมิตรประเทศทั้งหลายทั่วไป ซึ่งเห็นชอบสงวนที่รัฐมนตรีจะไม่ยอมตอบกระทู้ถาม
นั้น ๆ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้ว รัฐมนตรีพยายามตอบกระทู้ถามทุกประเภทนอกจากที่
กล่าวแล้ว ทั้งนี้เพราะถ้าหากรัฐมนตรีไม่ยอมตอบกระทู้ถามบ่อยครั้ง โลกอาจสืบทอดแบบปฏิบัติ
ในรัฐธรรมนูญ

ในทางปฏิบัติตนมุ่งถึงสองประการ กล่าวคือ

- (๑) การไม่ยอมตอบนั้นทำให้ประชาชนเห็นไปว่าเหตุการณ์รุนแรงมากกว่าที่เป็นจริง
- (๒) ถ้าเป็นการไม่ยอมตอบโดยปราศจากเหตุผลยอมจะทำให้รัฐมนตรีไม่เป็นที่พอใจ
ของประชาชน เพราะแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ปราศจากความมีใจหนักแน่น ซึ่งอาจมีผลถก
ตั้งสาธารณชน (Public Opinion) เป็นการกระทบกระเทือนต่อระบอบรัฐธรรมนูญที่ทั้งคณะ
และยอมก่อให้เกิดผลร้ายในการเลือกตั้งทั่วไปคราวหน้า ๒๐

๓.๓.๑.๑ การตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับนโยบาย กระทู้ถามที่เกี่ยวกับนโยบาย
เป็นกระทู้ถามเกี่ยวกับที่รัฐมนตรีวางคอบคอบตนเอง เพราะรัฐมนตรีเป็นผู้วางนโยบายในกิจการ
ที่ตนรับผิดชอบอยู่ แต่ถ้ามักเป็นนโยบายของคณะรัฐมนตรีแล้ว "...โดยปกติจะได้หารือกันในที่
ประชุมคณะรัฐมนตรีก่อนตอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติประการใดจึงเรียบเรียงคำตอบให้เป็นไป
ตามมตินั้น..." ๒๐ ส่วนใหญ่ของกระทู้ถามที่เกี่ยวกับนโยบายมักจะต้องการทราบถึง

๒๐ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ ทพต นายพนธ์ สารสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พัฒนาการแห่งชาติ

๒๑ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยเลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ
โดยคำบัญชาของ ทพต นายบุญชนะ อัครดาด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

๒๒ นฤค แสงอุทัย, คร., Op. cit., หน้า ๗๗๖

๒๓ คำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ เลขานุการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

นโยบายของรัฐมนตรีที่ได้รับกระทู้ถามว่ามีนโยบายในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร เช่น กระทู้ถามของ นางสุนศรี สุตมบรรทัด ผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี ได้ตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ในสภาผู้แทน เมื่อการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๑๒ (สามัญ) วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๒ ว่า

๑. โดยเหตุที่เมื่อปี ๒๕๑๑ ฝนแล้งมากเป็นเหตุให้ชาวกล้าในนาในเขต อำเภอเมือง อำเภอเสนาห์ อำเภอหนองแขง และ อำเภอหนองแค บางตำบล ต้องเสียบหายมาก เพราะขาดน้ำ ขอเรียนถามว่า ท่านมีนโยบายที่จะชุกคลองส่งน้ำให้มากขึ้นได้หรือไม่ โดยใช้งบประมาณให้ทันปีงบประมาณ ๒๕๑๓

๒. ปรากฏว่า เมื่อปีที่แล้วมาเครื่องสูบน้ำไม่พอทั้งรดและเรือ เป็นเหตุให้การแก้ปัญหาไม่ทันต่อเหตุการณ์ ท่านมีนโยบายในการที่จะตั้งศูนย์สูบน้ำไว้ให้มีจำนวนมากเพื่อช่วยเหลือราษฎรเมื่อฝนแล้งหรือไม่ หรือสามารถจะตั้งศูนย์รวมเครื่องสูบน้ำไว้ที่ตัวจังหวัดเพื่อให้ได้ทันทางที่หรือไม่

๓. โดยเหตุที่การคมนาคมในท้องที่ อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ไม่สู้สะดวกนัก เพราะมีแม่น้ำป่าสักขวางกั้นอยู่ เป็นเหตุให้การขนส่งและการติดต่อค้าขายมาก คงอาศัยสะพานอำนวยการสงครามสะพานเดียว ในยามสงครามถ้าสะพานนี้ถูกทำลายจะทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการขนส่งเป็นอันมาก

ข้าพเจ้าจึงขอเรียนถามว่า ท่านมีนโยบายที่จะสร้างสะพานขึ้นอีกสะพานหนึ่งที่อำเภอเสนาห์นี้เพื่อประโยชน์ดังกล่าวนี้หรือไม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ได้ตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อนโยบายในความรับผิดชอบของท่านดังนี้

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะชุกคลองส่งน้ำให้มากขึ้นและก็ได้ตั้งงบประมาณให้ทันในปี ๒๕๑๓ แล้ว เฉพาะ อำเภอเมือง อำเภอเสนาห์ อำเภอหนองแขง และ อำเภอหนองแค นั้น ขณะนี้งานกำลังก่อสร้างคือ โครงการคลองเพรียว ซึ่งจะช่วยให้พื้นที่เพาะปลูก โครงการนี้จะเร่งรัดให้เสร็จในโครงการปี ๒๕๑๓

๓.๓.๑.๒ การตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

มักจะมีผู้สอบถามถึงการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้ได้รับ
 กระทู้ถาม กระทู้ถามในลักษณะนี้จะบรรยายถึงความบกพร่องของฝ่ายบริหารโดยทั่วไป หรือ
 ในบางกรณีก็ต้องการที่จะทราบข้อเท็จจริงบางประการที่เป็นรายละเอียดและถูกต้อง กระทู้ถามของ
 การที่จะทราบรายละเอียดที่ถูกต้อง สำหรับกระทู้ถามที่ต้องการรายละเอียดเป็นส่วนใหญ่มักจะ
 ให้รัฐบาลตอบทางราชกิจจานุเบกษาแทนที่จะให้ไปตอบในสภา กระทู้ถามต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้ว
 เป็นกระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะกรณีที่เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้น
 มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของราษฎรมากกว่ากรณีที่เกิดข้อสงสัยนโยบาย กระทู้ถามที่เกี่ยวกับ
 ข้อเท็จจริงนี้ครอบคลุมกิจการในลักษณะที่กว้างขวางมาก เช่น ขอรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของรัฐมนตรี
 หรือขอให้ชี้แจงวิธีการแก้ไขการปฏิบัติงานที่ผิดพลาดบกพร่องของเจ้าหน้าที่ในความรับผิดชอบ
 ของรัฐมนตรี เป็นต้น การตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงนี้ในทางปฏิบัติเมื่อรัฐมนตรีได้รับ
 กระทู้ถามแล้วก็จะส่งกระทู้ถามนั้นไปให้หน่วยราชการในสังกัดซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและได้
 ปฏิบัติงานในเรื่องนั้นอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะเป็นผู้จัดเตรียมรวบรวมรายละเอียดในการตอบ
 กระทู้ถามนั้นเพื่อส่งให้รัฐมนตรีเจ้าของกระทู้ถามเป็นผู้ตรวจสอบคำตอบอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำ
 ไปตอบในสภา ซึ่งการตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงนี้ สมาชิกสภาผู้ตั้งกระทู้ถาม
 จะได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมากที่สุด และในทำนองเดียวกันก็สามารถจับผิดการปฏิบัติงานของ
 พนักงานเจ้าหน้าที่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีได้อย่างดีที่สุดเช่นกัน กระทู้ถามที่เกี่ยวกับ
 ข้อเท็จจริงนี้เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลมากเช่นกันเพราะในบางครั้งรัฐบาลเองก็ไม่อาจที่จะทราบ
 ข้อเท็จจริงบางอย่าง เมื่อสมาชิกสภาเจ้าของกระทู้ถามได้บอกข้อเท็จจริงมาประกบกระทู้ถาม
 ของตนก็ทำให้รัฐบาลสามารถทราบข้อเท็จจริงที่ตนยังไม่ทราบมาก่อนเช่นกัน กระทู้ถามเกี่ยวกับ
 ข้อเท็จจริงนี้ล้วนแต่เป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับประชาชนเป็นส่วนรวม และเป็นการทดสอบ
 ความสามารถของรัฐมนตรีว่ามีวิธีการที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างไร เช่น กระทู้ถามควนของ
 นายลาน เวทชาลีภานน ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม เรื่องขอให้รับเด็กนักเรียนเพิ่มขึ้น โดย
 อดานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมสภาผู้แทน ครั้งที่ ๑/๒๕๑๒ (สามัญ)

เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๒ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ปีการศึกษา ๒๕๑๒ นี้ มีนักเรียนที่จบ ม.ศ.๓ จำนวนเท่าใด
๒. โรงเรียนช่างกลพิเศษเฝ้ารับนักเรียนได้เท่าใด
๓. โรงเรียนช่างกลปทุมวันรับนักเรียนได้เท่าใด
๔. โรงเรียนช่างกลถนนพสุธรรับนักเรียนได้เท่าใด
๕. โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวายรับนักเรียนได้เท่าใด
๖. โรงเรียนช่างก่อสร้างकुสิกรับนักเรียนได้เท่าใด
๗. โรงเรียนพาณิชย์การพระนครรับนักเรียนได้เท่าใด
๘. โรงเรียนพาณิชย์การบางแวกรับนักเรียนได้เท่าใด
๙. โรงเรียนพาณิชย์การตั้งตรงจิตรรับนักเรียนได้เท่าใด
๑๐. โรงเรียนอาชีวศึกษาที่กล่าวมานี้ รับนักเรียนได้ทั้งหมดมีจำนวนเท่าใด
๑๑. ทางกระทรวงศึกษาธิการ จะจัดการขยายรับเด็กนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกได้หรือไม่
ประการใด

พลเอก กฤษณ์ สีวะรา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตอบกระทู้ถาม

ดังนี้

ข้อ ๑. สำหรับจำนวนนักเรียนที่จบชั้น ม.ศ.๓ ปีการศึกษา ๒๕๑๑ ส่วนกลางมี ๒๗,๘๑๒ คน ส่วนภูมิภาค ๘๒ จังหวัดที่แจ้งเข้ามาแล้วมี ๑๘,๐๘๓ คน ส่วนภูมิภาค ๑๗ จังหวัด สอนได้ประมาณ ๑๓,๐๘๐ คน รวมทั้งสิ้น ๓๕,๕๙๕ คน

ข้อ ๒. ช่างกลเหนือรับนักเรียนได้ ๒๕๐ คน

ข้อ ๓. โรงเรียนช่างกลปทุมวัน รับนักเรียนเข้าเรียนได้ ๓๐๐ คน

ข้อ ๔. โรงเรียนช่างกลถนนพสุธร รับนักเรียนเข้าเรียนได้ ๑๕๐ คน

ข้อ ๕. โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย รับนักเรียนเข้าเรียนได้ ๒๕๐ คน

ข้อ ๖. โรงเรียนช่างก่อสร้างकुสิกรับนักเรียนเข้าเรียนได้ ๕๑๐ คน

- ข้อ ๓. โรงเรียนพาณิชย์การพระนคร รั้งนักเรียนเข้าเรียนได้ ๕๑๐ คน
 ข้อ ๔. โรงเรียนพาณิชย์การบางแวกธนบุรี รั้งนักเรียนเข้าเรียนได้ ๔๕๐ คน
 ข้อ ๕. โรงเรียนวัดพระเชตุพนคังตรงจิตร รั้งนักเรียนเข้าได้ ๔๒๐ คน
 ข้อ ๑๐. โรงเรียนอาชีวศึกษารวมทั้งสิ้น ๔ แห่ง รั้งนักเรียนเข้าเรียนได้ทั้งหมด

รวม ๒,๕๑๐ คน

ข้อ ๑๑. เกี่ยวกับกระทรวงศึกษาจะจัดขยายที่รับเด็กนักเรียนเพิ่มขึ้นได้อีกหรือไม่
 ประการใดนั้น สำหรับกรมวิสามัญศึกษาขยายการรั้งนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกดังนี้ คือ แผนกโรงเรียน
 ส่วนกลางเพิ่มจากห้องเรียนละ ๓๕ คน เป็น ๔๕ คน ขยายชั้น ม.ศ.๑ ๕๖ ห้อง นักเรียน
 เพิ่มขึ้น ๕๖๐ คน ขยายชั้น ม.ศ.๔ ๖ ห้อง นักเรียนเพิ่ม ๖๐ คน

การจัดขยายและรับเด็กนักเรียนที่เพิ่มขึ้นสำหรับสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา
 นั้น โรงเรียนในสังกัดกองโรงเรียนพาณิชย์และอุตสาหกรรม จัดขยายและรับนักเรียนเพิ่มขึ้นได้
 อีกข้างเป็นบางโรงเรียน หากมีงบประมาณเพื่อกำเนินการเพิ่มเติม โดยเฉพาะโรงเรียนที่มี
 การสอน ๒ รอบอยู่แล้ว คือ โรงเรียนพาณิชย์การพระนคร เพิ่มขึ้นได้อีก ๔๐ คน โรงเรียน
 พาณิชยการธนบุรี เพิ่มขึ้นอีก ๒๑๐ คน โรงเรียนวัดพุทธนิมิตเพิ่มขึ้นได้อีก ๔๐ คน โรงเรียนวัด
 พระเชตุพนคังตรงจิตรวิทยา เพิ่มขึ้นอีก ๑๓๕ คน รวมทั้งสิ้นเพิ่มขึ้นได้อีก ๓๐๕ คน สำหรับวิทยาลัย
 และโรงเรียนในสังกัดกองโรงเรียนเกษตรกรรมรวม ๒๒ แห่ง งบประมาณ ๒๕๑๒ เพิ่มขึ้นอีก
 ๒ แห่ง คือ ที่ราชบุรีและที่ตาก สามารถรับนักเรียนและนักศึกษาได้ในปีการศึกษา ๒๕๑๒ นี้
 จำนวน ๒,๒๑๔ คน ในปีการศึกษา ๒๕๑๒ รั้งนักเรียนได้รวมทั้งสิ้น ๒,๕๑๐ คน เพิ่มจากปี
 การศึกษา ๒๕๑๑ จำนวน ๒๔๑ คน เหตุที่การขยายจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นได้ในจำนวนจำกัดนี้
 เนื่องจากอุปสรรคหลายประการกล่าวคือ วิทยาลัยและโรงเรียนเกษตรกรรมเป็นสถานศึกษา
 ประเภทที่ประจำจะต้องมีที่รอนในคานอาคารเรียน หอนอน อาคารอื่น ๆ อุปกรณ์การสอน
 และงบประมาณที่ขอจัดตั้งไปได้อีกแต่ตอนลงจนไม่สามารถจะรับนักเรียนเพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย
 ใด ๆ ก็ดี สถานศึกษาต่าง ๆ ก็สามารถรับนักเรียนและนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี และในปีการศึกษา
 ๒๕๑๓ สามารถรับนักเรียนเพิ่มขึ้นอีก โดยรับได้ทั้งสิ้น ๒,๖๕๐ คน สำหรับวิทยาลัยในสังกัด

กองวิทยาลัยเทคนิค มีบางแห่งจะเปิดสอนรวมมาย เช่น วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา และขยายชั้นมัธยมศึกษา เช่นที่วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ เชียงใหม่ ฉะนั้นจึงคงจะรับเพิ่มขึ้นได้อีก แต่ทั้งนี้แล้วแต่วิทยาลัยกำลังจะสอบคัดเลือก จึงยังไม่ทราบว่า จะเพิ่มขึ้นได้อีกเท่าไร ส่วนวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ คงจะเพิ่มขึ้นได้อีกตามกำลังครูและกำลังงบประมาณ การจัดงบประมาณให้คงทำให้มาง

กระทรวงที่มีลักษณะต้องการทราบข้อเท็จจริงและคำขอของราษฎรตามกึ่งตัวอย่างนี้ มีลักษณะที่น่าเอารายละเอียดมาแจ้งให้สมาชิกรัฐสภาได้ทราบข้อเท็จจริง อีกทั้งได้แจ้งถึงอุปสรรคของฝ่ายบริหารเป็นต้นว่า งบประมาณไม่เพียงพอเป็นต้น ซึ่งเท่ากับเป็นการอุทธรณ์ต่อสภานิติบัญญัติในเรื่องการจัดสรรงบประมาณอีกด้วย

การขอของราษฎรของรัฐมนตรีสามารถกระทำได้ทั้งการขอโดยตรงในที่ประชุมสภาหรือต่อมหาดราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้แล้วแต่ความประสงค์ของสมาชิกสภาผู้ตั้งกระทรวงตามมีความประสงค์จะให้รัฐมนตรีตอบในทางใด สมาชิกสภาผู้ตั้งกระทรวงจะต้องแจ้งความประสงค์ไปในกระทรวงตามควรว่าต้องการให้รัฐมนตรีตอบทางใด กระทรวงที่ใดขอทางราชกิจจานุเบกษานั้นถามได้ทั้งในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ส่วนใหญ่ของกระทรวงที่ใดขอทางราชกิจจานุเบกษาเป็นกระทรวงที่ต้องการทราบข้อเท็จจริงโดยทั่วไป ซึ่งไม่ต้องการที่จะซักถามต่อไปนอกเหนือจากปัญหาที่ตั้งถามแล้ว

กระทรวงที่ใดขอทางราชกิจจานุเบกษานั้นมีวิธีการปฏิบัติเช่นเดียวกับกระทรวงที่ใดขอในสภา เพียงแต่รัฐมนตรีตอบกระทรวงนั้นโดยทางหนังสือราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น และการตอบก็ได้กำหนดเวลาในการตอบ จะตอบเมื่อใดก็ได้ และเมื่อใดตอบแล้วก็ได้ส่งสำเนาไปยังสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้ทราบว่า ได้ตอบในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ตอนที่ และหน้าอะไร วันที่เท่าไร เพื่อที่ทางสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจะได้คัดสำเนาจากฉบับนั้นส่งไปใหญ่ตั้งกระทรวงเพื่อทราบต่อไป